

symptomer ved lesjoner av de enkelte hjerne-nervene m.m.

Denne utgivelsen har mange likhetstrekk med Per Brodals bok *Sentralnervesystemet* (1). Bøkene er like i oppbygning, og innholdet er overlappende. Dessuten er utdypende stoff markert med farget bakgrunn. Men *Basal neuroanatomi* inneholder mindre detaljer og er omtrent halvparten så stor som *Sentralnervesystemet*. I tillegg har det danske verket langt flere fotografier av hjempreparater. Verket egner seg godt til medisinstudenter og som oppslagsverk ved nevrologiske, nevrokirurgiske og radiologiske avdelinger, samt i nevrovitenskapelige laboratorier.

Farrukh Abbas Chaudhry

Bioteknologiseret
Universitetet i Oslo

Litteratur

1. Brodal P. *Sentralnervesystemet*. 4. utg. Oslo: Universitetsforlaget, 2007.

Godt om etikk

Carlberg A.

Patientens bästa

En kritisk introduktion till läkaretiken. 188 s.

Lund: Nordic Academic Press, 2009.

Pris SEK 259

ISBN 978-91-89116-88-7

Målgruppen er særlig leger og legestudenter, men også andre som er interessert i medisinsk etikk fra et filosofisk perspektiv. Forfatteren er teolog, men har en doktorgrad i medisinsk etikk og arbeider ved en klinisk avdeling

i Sverige. Carlberg viser stor innsikt i legens rolle i møte med pasienter og pårørende.

Boken handler om legens møte og forpliktelser overfor den enkelte pasient, ut fra filosofisk så vel som praktisk, etisk synsvinkel, og ikke om legens mer samfunnsrettede rolle. Forfatteren peker på legeetikken som grunnleggende i medisinsk etikk, og at verdigrunnlaget er «Patientens bästa». Han utdyper spørsmål som forholdet mellom lege og pasient når det gjelder legens rolleforståelse, tillit, forskjeller i oppfatning om sykdom og helse, autonomi og pasienten som lidende, og som person, der han diskuterer om personbegrepet skal knyttes til det å være og det å ha evnen til å utføre noe, slik som å tenke. Abort, men ikke eutanasi, blir en del av denne diskusjonen. I et eget kapittel diskuterer han etiske problemer knyttet til biomedisinsk forskning, særlig i forhold til kontrollerte studier og infor-

mert samtykke. I et siste kapittel gjengir han viktige legeetiske regler som Genève-deklarasjonen, World Medical Associations Code of Medical Ethics, Helsinki-deklarasjonen og Läkarsällskapet's etiske regler. Referanselisten er omfattende.

Forfatteren viser legevitenskapens og legeetikken utvikling gjennom historien fra Hippokrates' tid og knytter dagens situasjon til det. Han argumenterer for en dydsbasert legeetikk der legen har et ansvar for å gi råd ut fra pasientens medisinske og eksistensielle situasjon og ikke bare være på tilbudssiden. Her støtter han seg bl.a. til arbeidene til lege Edvin Schei ved Universitetet i Bergen.

Vår hverdag som leger er fylt av prosedyrer, omstillinger og travel aktivitet for å fylle produksjonsmål. Det er derfor særlig viktig av og til å stoppe opp og tenke gjennom «mitt liv som lege». Denne boken gir inspirasjon og er en utmerket kilde til ny refleksjon over grunnleggende verdier, holdninger og forpliktelser ved å være lege. Det er litt «back to basic» – tilbake til vår idealisme og våre tanker om legerollen den gangen vi bestemte oss for dette yrket. For noen av oss er det litt tungt å lese svensk, men det er så absolutt verd strevet!

Trond Markestad

Rådet for legeetikk

Vil en ettertenksom student bli en god lege?

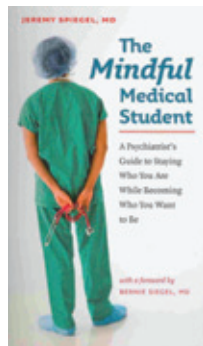
Spiegel J.

The mindful medical student

A psychiatrist's guide to staying who you are while becoming who you want to be.

144 s. Hanover, NH: Dartmouth College Press, 2009. Pris USD 20

ISBN 978-1-58465-763-7

Det er i alles interesse at det utdannes gode leger. Den store utfordringen er hvordan det best kan skje. Når en psykiater fra USA mener å ha funnet løsningen ved å lede medisinstudenter inn i et tilsynelatende psykologisk paradoks, vekkes nysgjerrigheten. Går det

an å forbli den man er, samtidig som man skal bli den man ønsker å bli? Det skulle bare være mulig dersom man er såre formøyd med den man er, uten å erkjenne behov for særlige endringer. Det var derfor med visse forventninger undertegnede begynte å lese. Ble så forventningene innfridd? Svaret er nei.

Forfatteren slår i forordet fast følgende: «Medical school does not create doctors,

medical students must transform themselves into doctors by using their own inner resources in addition to the information and expertise they absorb from their training». Videre målbærer han hensikten med boken som er å tilby verdifull innsikt til dagens medisinstudent slik at de kan tilegne seg emosjonell, like mye som teoretisk og praktisk læring. Det er i seg selv et godt formål. Det avgjørende er imidlertid om oppskriften virker. Forfatteren legger hovedvekten på psykologisk bevisstgjøring hos den enkelte studenten for å styrke egen identitet gjennom selvhjelp og selvinstruksjon. Hvordan studiet kan bidra til at emosjonell læring kan gå hånd i hånd med medisinske kunnskapstilegnelsen, blir ikke vektlagt. Det er her forventningene ikke innfris.

Boken er inndelt i tre hovedbolker:

Oppdag hvem du er, gjenoppdag deg selv og stak ut en vei mot dypere forståelse. I underkapitler tar man opp viktige temaer, som å motarbeide utagering (impulsiv og ureflektert handling overfor et annet individ), å forebygge utbrenthet og å unngå fagidioti. Selv om forfatteren prøver å anvende et folkelig språk, blir det mye teori, til dels krevende psykologiske begreper, f.eks. arketyper og det sanne selv, henholdsvis det falske selv. I stedet for å bli så opptatt av å utdype disse begrepene, kunne forfatteren gått mer inn på hvordan studiet kan designes for å gi studentene styrket egenopplevelse av måter å takle krevende kliniske situasjoner på. Vi som underviser medisinstudenter, opplever at de etterlyser mer konkret, konstruktiv og kritisk tilbakemelding på sin måte å mestre slike situasjoner på. Når undervisningen skjer i smågrupper med lærere som kan legge til rette for en trygg atmosfære, kan det gi grunnlag for emosjonell læring når studentene tør både fortelle om og reflektere over sine vanskelige opplevelser i krevende situasjoner. Det er sannsynligvis mer virkningsfullt enn å lese denne boken som neppe vil bli noen bestselger blant medisinstudenter, selv om forfatterens intensjon er aldri så god. En god norsk oversettelse kunne kanskje endret denne vurderingen ved at stoffet derved ville blitt lettere tilgjengelig for norske medisinstudenter.

Svaret på spørsmålet i overskriften til denne bokanmeldelsen blir at ettertenksomhet er bra, men ikke tilstrekkelig for å bli en god lege. Læring, som er nødvendig over lengre tid enn varigheten av et medisinstudium, må skje gjennom en integrering av medisinske ferdigheter og utvikling av den enkeltes personlige trygghet, som grunnlag for å utvikle en god og funksjonell identitet som lege.

Tore Gude

Modum Bad

og

Avdeling for atferdsfag

Universitetet i Oslo